

סיכום הלכתי על סדר הדף (עם לשון השו"ע במודגש)

ב"ב לה

א. ב' שטרות ביום אחד. ב. המחליף פרה בחמור. ג. גזלן של רבים. ד. הגביה פירות למחזיק.

א. שני שטרות שזמנם ביום אחד והם כתובים על שדה אחד בין במכר בין במתנה לשני בני אדם רב אמר יחלוקו ושמאל אמר שודא דדייני והלכה כמותו (בדיני ממונות) שהדבר מסור לדיינים כל שדעתם נוטה להעמיד שדה זו בידו יעמידו (ח"מ רמ, ג). דכיון שבזה אין לברר לעולם הדין עם מיהלכך משתדלים ב"ד בדינם אבל בקרקע שאין שטר ועדים אין לב"ד לומר חלוקה או שודא שמא יבואו העדים ויסתרו את הדין אלא מניחים אותם וכל דאלים גבר עד שיבאו עדים ויבררו הדבר (גמרא ורשב"ם).

ב. המחליף פרה בחמור וילדה וכן המוכר שפחתו וילדה המוכר אומר עד שלא מכרתי ילדה והולד שלי והלוקח את הפרה והשפחה אומר משלקחתי ילדה יחלוקו ולא אומרים בזה כל דאלים גבר כיון שלשניהם יש שייכות בה שזה מכרה וזה קנאה משא"כ בזה אומר של אבותי וזה אומר של אבותי אומרים כל דאלים גבר שאין בה שייכות אלא לבעליה.

ג. שנים שחלוקים בדבר ואין שום אחד מהם מוחזק בו וכו' כל דאלים גבר וכו'. בא שלישי וחטפה בטענה שאומר שהוא שלו אין לשנים האחרים בו כלום כיון שזה שהוא מוחזק בו טוען שהוא שלו אבל אם חטפה בלא טענה מוציאין אותו מידו ואין לו תקנה עד שישביב לכל אחד ואחד שהרי אינו ידוע למי ישביב וכו' (קלט, א' וב'). ונחלקו בזה בגמרא נהרדעי אמרו אין מוציאין מיד החוטף דתני רבי חייא גזלן של רבים (כי האי גוונא) לאו שמיה גזלן ורב אשי אמר לעולם גזלן הוא אלא שאין דינו כשאר גזלן שניתן להשבון שכאן אין יודע למי ישביב וא"כ חמור הוא משאר גזלן, והלכה כרב אשי.

ד. אע"פ שאין חזקה בפחות מג' שנים אם הביא המחזיק עדים שהמערער הגביה סל פירות משדה זו על כתפו של המחזיק להוליכם לביתו של המחזיק לעצמו הוי חזקה מיד (הגה וי"א דה"ה וכו') ואם טען המערער לפירות הורדתיו ושלו היו הפירות אבל הגוף לא מכרתי נאמן ואין בזה שום חזקה והני מילי בתוך ג' אבל אם יטעון לאחר ג' לפירות הורדתיו אין שומעין לו לפיכך אם הורידו לפירות צריך למחות בתוך שלש להודיע שלפירות הורידו (קמב, א). וכמו משכנתא של סורא שהיה המלוה אוכל פירות ומנכה ללוה מהחוב, צריך הלוה למחות בסוף כל שלש כדי שלא יטען המלוה שהקרקע שלו (עי' חו"מ קנ, א).

ה. עכו"ם שאכל כמה שנים קרקע הידוע לישראל אין אכילתו ראייה ואם לא הביא שטר תחזור השדה לבעלים בלא שום שבועה. (שירא למחות בו, סמ"ע). וישראל שקנה מעכו"ם קרקע הידוע שהיה של ישראל דינו כמותו (כעכו"ם עצמו) ואין אכילתו ראייה אלא צריך להביא ראייה בשטר שקנאה עכו"ם מישראל או לטעון שראה שטר זה שיהיה נאמן במיגו שיכל לומר ממך קניתיה (קמט, יד טו).

Rav E. Abib